

POLSKA

1944 / 45 – 1989

Studia i materiały **12**

Instytut Historii PAN

<http://rcin.org.pl>

POLSKA

1944 / 45 – 1989

Studia i materiały 12

**Instytut Historii PAN
Warszawa 2014**

<http://rcin.org.pl>

RADA REDAKCYJNA:

Michał Głowiński, Jerzy Holzer, Marcin Kula, Jacek Majchrowski, Mirosława Marody,
Andrzej Paczkowski, Wojciech Roszkowski, Wiesław Władysław, Anna Wolff-Powęska,
Wojciech Wrzesiński

REDAKCJA:

Jerzy Eisler, Tomasz Szarota (redaktor naczelny), Krzysztof Kosiński (sekretarz redakcji)

ADRES REDAKCJI:

Instytut Historii PAN, Rynek Starego Miasta 29/31
00-272 Warszawa, tel./fax 22 831-36-43
e-mail: ihpan@ihpan.edu.pl
www.ihpan.edu.pl

© Copyright by Instytut Historii PAN, Warszawa 2014
Printed in Poland

ISBN 978-83-86301-14-0
ISBN 978-83-63352-45-5 – T. XII

Projekt okładki: Marek Kreusch
Opracowanie redakcyjne: Małgorzata Świerzyńska
Skład i łamanie: Dariusz Górski

Wydawca: Instytut Historii PAN
Rynek Starego Miasta 29/31
00-272 Warszawa
e-mail: wydawnictwo@ihpan.edu.pl
Wydanie I – 2014
Objętość 33 arkusze wydawnicze

Druk i oprawa Fabryka Druku

SPIS TREŚCI

ARTYKUŁY I STUDIA

Anna Maria Jackowska, <i>Polacy z emigracji i z kraju w propagandowej „zimnej wojnie” (proces Wiktora Krawczenki i tzw. sprawa „Międzynarodówki Zdrajców”)</i>	5
Dariusz Jarosz, <i>Historia powodzi w Polsce 1945–1989: prolegomena do badań</i>	71
Bartosz Kaliski, <i>Paryska „Kultura” i Czechosłowacja u progu „normalizacji” (wokół listu Jerzego Giedroycia do Macieja Kozłowskiego z 31 marca 1969 roku)</i>	97
Krzysztof Kosiński, <i>„Religianctwo”. Napięcie między ideologią a religią w świadomości członków i działaczy PZPR</i>	107
Edyta Krężolek, <i>„Na peryferiach...” Rola prasy w Październiku 1956 roku (na przykładzie województwa kieleckiego)</i>	205
Tomasz Leszkowicz, <i>Gomułkowska struktura władzy w nowej rzeczywistości. Funkcjonowanie Biura Prasy KC PZPR w roku 1971 a proces „dostrajania” polityki prasowej</i>	219
Michał Przeperski, <i>Mieczysław Rakowski i opozycja przed Sierpniem 1980 roku</i>	247
Ewelina Szpak, <i>Warunki sanitarne w powojennej Polsce. Zarys problemów i dynamiki zmian (1945–1970)</i>	277
Hubert Wilk, <i>„Nawet samochodów nie ma, zostały graty po Niemcach” – motoryzacyjny punkt startu – Polska 1944–1949</i>	301
Magdalena Wnuk, <i>Emigracja z „beznadziei”. Motywacje wyjazdów z Polski w latach osiemdziesiątych</i>	331
Tadeusz Wolsza, <i>Gadzinówki przed sądem Polski Ludowej (1946–1949)</i>	349

MATERIAŁY I DOKUMENTY

<i>Życie codzienne społeczności zamojskiej (1945–1950) w Dziennikach intymnych Marii Cieślak (Aleksander Juźwik).....</i>	383
<i>Stenogram zebrania poświęconego omówieniu projektu Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie z dnia 18 i 19 kwietnia 1952 roku (Materiał źródłowy) (Andrzej Skalimowski)</i>	433

RECENZJE

<i>Piotr Zwierzchowski, Kino nowej pamięci. Obraz II wojny światowej w kinie polskim lat 60. (Jerzy Eisler).....</i>	459
<i>„Nowa żywa historia”. „Bez wątpienia było warto!”. Z Markiem Adamkiewiczem rozmawia Michał Siedziako (Michał Paziewski)</i>	462
<i>Wykaz skrótów</i>	473

WYKAZ SKRÓTÓW

AAN	– Archiwum Akt Nowych
ADC	– Archives Départementale de Corrèze
AIL ML	– Archiwum Instytutu Literackiego w Maisons-Laffitte
AIPN	– Archiwum IPN
AJS	– Archiwum Józefa Sigalina
AK	– Armia Krajowa
AMR	– Archiwum Zakładowe Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi
AMSZ	– Archiwum Ministerstwa Spraw Zagranicznych
AMŚ	– Archiwum Zakładowe Ministerstwa Środowiska
ANS	– Akademia Nauk Społecznych
APG	– Archiwum Państwowe w Gdańsku
APK	– Archiwum Państwowe w Kielcach
APKr	– Archiwum Państwowe w Krakowie
APSzOM	– Archiwum Państwowe w Szczecinie, Oddział w Międzyzdrojach
APW	– Archiwum Państwowe m.st. Warszawy
APW-EM	– Archiwum Państwowe m.st. Warszawy – Ekspozytura w Milanówku
BIP	– Biuro Informacji i Propagandy
BLiI	– Biuro Listów i Inspekcji
BPP	– Biblioteka Polska w Paryżu
BU	– Biuro Udostępniania IPN
CBOS	– Centrum Badania Opinii Społecznej
ChSS	– Chrześcijańskie Stowarzyszenie Społeczne
CKKP	– Centralna Komisja Kontroli Partyjnej
CSRS	– Czechosłowacka Republika Socjalistyczna
CUGW	– Centralny Urząd Gospodarki Wodnej
CUP	– Centralny Urząd Planowania
CZM	– Centralny Zarząd Motoryzacji
CZPM	– Centralny Zarząd Przemysłu Metalowego
DiP	– Konwersatorium Doświadczenie i Przyszłość
Dz. Urz. Min. Oświaty	– Dziennik Urzędowy Ministerstwa Oświaty
Dz.U.	– Dziennik Ustaw
EWO	– Europejska Wspólnota Obronna
FMW	– Federacja Młodzieży Walczącej

FPK	– Francuska Partia Komunistyczna
GKBZpNPIP	– Główna Komisja Badania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu – Instytut Pamięci Narodowej
GKP	– Główny Komitet Przeciwpowodziowy
GM	– General Motors
GMWP	– Gabinet Ministra Wydział Prawny
GSKP	– Główny Społeczny Komitet Przeciwalkoholowy
GUKPPiW	– Główny Urząd Kontroli Prasy, Propagandy i Wydawnictw
GUS	– Główny Urząd Statystyczny
GZP	– Główny Zarząd Polityczny
IBPM	– Instytut Badania Problemów Młodzieży
IHTP	– Institut d’Histoire du Temps Présent
IMGW	– Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej
IPMS	– Instytut Polski i Muzeum im. gen. Władysława Sikorskiego
IPN	– Instytut Pamięci Narodowej
ISP PAN	– Instytut Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk
KBW	– Korpus Bezpieczeństwa Wewnętrznego
KC	– Komitet Centralny
KD	– Komitet Dzielnicowy
KERM	– Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów
KG	– Komitet Gminny
KKK NZS	– Krajowa Komisja Koordynacyjna NZS
KKP	– Komisja Kontroli Partyjnej
KM	– Komitet Miejski
KOR	– Komitet Obrony Robotników
KP	– Komitet Powiatowy
KPCz	– Komunistyczna Partia Czechosłowacji
KPP	– Komunistyczna Partia Polski
KPRP	– Komunistyczna Partia Robotnicza Polski
KPZS (KPZR)	– Komunistyczna Partia Związku Sowieckiego (Radzieckiego)
KRN	– Krajowa Rada Narodowa
KUL	– Katolicki Uniwersytet Lubelski
KW	– Komitet Wojewódzki
KW MO	– Komenda Wojewódzka MO
LO	– Liceum Ogólnokształcące
LWP	– Ludowe Wojsko Polskie
MAP	– Ministerstwo Administracji Publicznej
MBP	– Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego
MF	– Ministerstwo Finansów
MHZ	– Ministerstwo Handlu Zagranicznego
MK	– Ministerstwo Komunikacji
MNK	– Muzeum Narodowe w Krakowie
MO	– Milicja Obywatelska
MON	– Ministerstwo Obrony Narodowej
MP	– Monitor Polski
MPC	– Ministerstwo Przemysłu Ciężkiego
MPiH	– Ministerstwa Przemysłu i Handlu
MPiOS	– Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej
MRN	– Miejska Rada Narodowa
MS	– Ministerstwo Skarbu
MSW	– Ministerstwo Spraw Wewnętrznych

MZ	– Ministerstwo Zdrowia
MZiOS	– Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej
NEP	– Nowa Polityka Ekonomiczna
NKW	– Naczelny Komitet Wykonawczy
NRD	– Niemiecka Republika Demokratyczna
NSZ	– Narodowe Siły Zbrojne
NSZZ „Solidarność”	– Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”
NZS	– Niezależne Zrzeszenie Studentów
OBOP	– Ośrodek Badania Opinii Publicznej
ONR	– Obóz Narodowo-Radykalny
ORMO	– Ochotnicza Rezerwa Milicji Obywatelskiej
OZN, Ozon	– Obóz Zjednoczenia Narodowego
PAP	– Polska Agencja Prasowa
PCK	– Polski Czerwony Krzyż
PIHM	– Państwowy Instytut Hydrologiczno-Meteorologiczny
PIS	– Państwowa Inspekcja Sanitarna
PKiN	– Pałac Kultury i Nauki
PKPG	– Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego
PKS	– Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej
PKWN	– Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego
POM	– Państwowy Ośrodek Maszynowy
POP	– Podstawowa Organizacja Partyjna
PPR	– Polska Partia Robotnicza
PPS	– Polska Partia Socjalistyczna
PPS-WRN	– Polska Partia Socjalistyczna – Wolność, Równość, Niepodległość
PRL	– Polska Rzeczpospolita Ludowa
PRN	– Powiatowa Rada Narodowa
PRON	– Patriotyczny Ruch Odrodzenia Narodowego
PSL	– Polskie Stronnictwo Ludowe
PUBP	– Powiatowy Urząd Bezpieczeństwa Publicznego
PUS	– Państwowy Urząd Samochodowy
PZiWS	– Państwowe Zakłady i Warsztaty Samochodowe
PZMot.	– Polski Związek Motorowy
PZPR	– Polska Zjednoczona Partia Robotnicza
PZS	– Państwowe Zakłady Samochodowe
RFN	– Republika Federalna Niemiec
RM	– Rada Ministrów
ROPCiO	– Ruch Obrony Praw Człowieka i Obywatela
RPF	– Rassemblement Populaire Français
RSW	– Robotnicza Spółdzielnia Wydawnicza
RWE	– Radio Wolna Europa
SAiW	– Stowarzyszenie Ateistów i Wolnomyślicieli
SAP	– Szkoły Aktywu Partyjnego
SB	– Służba Bezpieczeństwa
SDP	– Stowarzyszenie Dziennikarzy Polskich
SERP	– System Ewidencji Ruchu Paszportowego
SGH	– Szkoła Główna Handlowa
SGPiS	– Szkoła Główna Planowania i Statystyki
SL	– Stronnictwo Ludowe
SOPP	– Stołeczny Ośrodek Propagandy Partyjnej
SPD	– Socjaldemokratyczna Partia Niemiec

TRJN	– Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej
TŚŚ	– Towarzystwo Szkoły Świeckiej
UBP	– Urząd Bezpieczeństwa Publicznego
UJ	– Uniwersytet Jagielloński
UNRRA	– United Nations Relief and Rehabilitation Administration
URM	– Urząd Rady Ministrów
USA	– Stany Zjednoczone Ameryki
UW	– Uniwersytet Warszawski
WiN	– Ruch Oporu bez Wojny i Dywersji „Wolność i Niezawisłość”
WiP	– Ruch Wolność i Pokój
WKKP	– Wojewódzka Komisja Kontroli Partyjnej
WKP(b)	– Wszechzwiązkowa Partia Komunistyczna (bolszewików)
WKW PPR	– Warszawski Komitet Wojewódzki PPR
WOP	– Wojska Ochrony Pogranicza
WP	– Wojsko Polskie
WRN	– Wojewódzka Rada Narodowa
WSM	– Warszawska Spółdzielnia Mieszkaniowa
WSP	– Wyższa Szkoła Pedagogiczna
WSW	– Wojskowa Służba Wewnętrzna
WUBP	– Wojewódzki Urząd Bezpieczeństwa Publicznego
WUML	– Wieczorowe Uniwersytety Marksizmu-Leninizmu
WUSW	– Wojewódzki Urząd Spraw Wewnętrznych
ZG	– Zarząd Główny
ZMP	– Związek Młodzieży Polskiej
ZMS	– Związek Młodzieży Socjalistycznej
ZMW	– Związek Młodzieży Wiejskiej
ZNP	– Związek Nauczycielstwa Polskiego
ZSL	– Zjednoczone Stronnictwo Ludowe
ZSMP	– Związek Socjalistycznej Młodzieży Polskiej
ZSRR (ZSRS)	– Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (Sowieckich)

POLSKA

1944 / 45 – 1989

9 788363 352455

<http://rcin.org.pl>